

Jo us declare marit i muller

Les vides de Francesc Camps i Juan Cotino han transcorregut de forma esbalaïdorament paral·lela. Van coincidir al primer equip municipal de Rita Barberà, de 1991 a 1995, any en què van revalidar les seues actes de regidors. El 1996, però, tots dos van emigrar a Madrid: el primer ascendia a diputat, i el segon, a director general de la Policia, sota el primer executiu Aznar. A la capital de l'estat, fins i tot van compartir pis, si bé Camps, al cap d'un any i en l'únic període que ha estat allunyat de Cotino, va tornar al País Valencià per agafar la cartera de conseller de Cultura en l'etapa final de la primera legislatura d'Eduardo Zaplana. El 2000, Francesc Camps novament treia bitllet a Madrid, on encara residia Cotino i on passà a ser vice-president del Congrés i, també, secretari d'estat d'Administracions Territorials, a les ordres del nou ministre Ángel Acebes, que al seu torn acabava de substituir Mariano Rajoy. Tampoc no fou per gaire temps, però, ja que l'abril del 2002 Camps retornava a casa, en la versió de delegat del govern espanyol, a fi de promocionar-se com a candidat popular a la presidència de la Generalitat. Un mer tràmit, tenint en compte que cedí el testimoni, al cap de cinc mesos... a Juan Cotino, el qual abandonava la Policia després d'haver-la comandat sis anys. Massa a prop, doncs, per a no coincidir-hi de nou: l'estiu del 2004, ja com a cap del Consell, i ja sense el PP a la Moncloa, Camps remodelava el govern a fi de reduir el pes zaplanista i hi introduïa, a Agricultura, Cotino. Ara, revalidada la majoria absoluta popular, Camps també ha revalidat la seua confiança en el seu *alter ego*, en aquest cas com a vice-president de l'àrea social.

Setze anys d'intensa relació, afermada per unes profundes conviccions religioses que comparteixen amb la consideració que es professen dos companys de pis llogat: som diferents, però som iguals. Així, Camps prové del món jesuïta, és un demòcrata-cristià convençut; Cotino, numerari de l'Opus, solter per a tota la vida, fa de l'Obra l'eix de la seua existència.

L'arquebisbe de València, Agustín García-Gasco, beneeix el president valencià, Francesc Camps. Tot i que la relació amb Zaplana era íntima, amb Camps els beneficis han estat més grans.

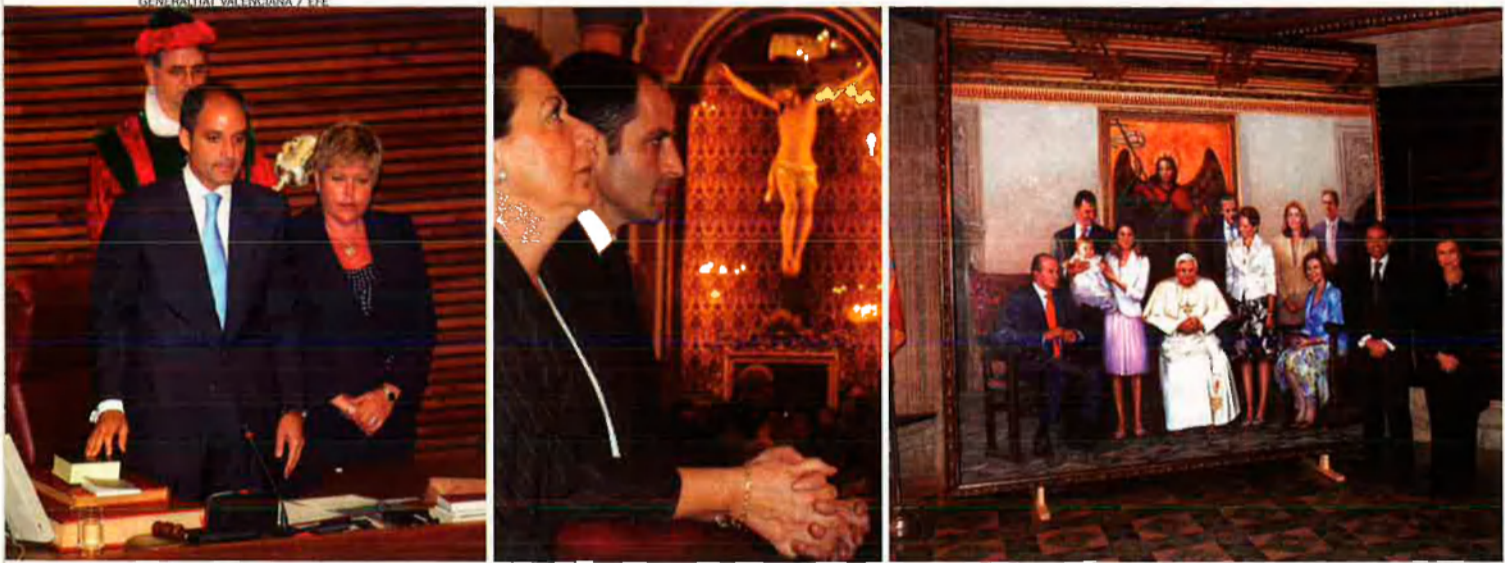
El PP valencià i l'Església semblen una parella de fet. La devoció del primer per la segona és total, com ho palesen els detalls abundosos amb què l'ha obsequiada, tot i que aquest fervor no és plenament correspost.

Que l'un ocupe avui la presidència i l'altre una de les tres vice-presidències del Consell no és gratuït: la Generalitat, en mans del PP, s'ha caracteritzat per fer tot de gestos envers la cúria autòctona. Tants, que n'hi ha que parlen, obertament, de "nacionalcatolicisme".

Un rosari de detalls. Amb motiu del nomenament del nou executiu, en efecte, tant Camps com Cotino i els altres dos vice-presidents, com també els onze consellers que els acompanyen, van optar per jurar el càrrec. El president fins i tot va dur la seua Bíblia personal, la que fa servir a casa, al solemne acte en què va prendre possessió.

Al cap de pocs dies, València inaugurava la primera parròquia del món que porta el nom de sant Josepmaria. És al barri de Campanar, i la posada de llarg va comptar amb la presència del prelat de l'Opus Dei, monsenyor Javier Echevarría. L'arquebisbe valencià, Agustín García-Gasco, també hi va participar, i de fet no va passar gaire desapercbut: "Molts hem resat a sant Josepmaria perquè aquesta parròquia fóra una realitat", va dir, a més de demanar a l'Opus Dei que "continue estant cada dia més present en la vida de l'Església". A l'acte, no hi va faltar el flamant vice-president Cotino, ni tampoc el regidor Miquel Domínguez i la directora del Palau de la Música, Mayren Beneyto.

Com si es tractara d'una traca, hores

Francesc Camps va jurar per segona vegada el càrrec de president fa pocs dies: hi va aportar la seua Bíblia personal. Dalt, amb la reina Sofia i al Palau de la Generalitat, davant d'un quadre de la família reial i el papa que recorda la visita de Benet XVI a València, ara fa un any.

més tard el diari *El País* informava que l'arquebisbat impulsa la creació de la parròquia-santuari dels Beats Màrtirs Valencians, un homenatge als qui van morir per culpa de "l'odi a la fe", durant la Guerra Civil. El centre serà a tocar de la Ciutat de les Arts i les Ciències, i justament per això, la fesomia mirarà de copiar l'entorn. Segons aquest diari, l'església en qüestió ocuparà 3.233 metres quadrats i tindrà un campanar de 28 metres d'alçada. Un terreny considerable, si pensem en el preu del sòl en aquesta part de la ciutat. L'arquebisbat, en canvi, no ha hagut d'abonar ni un sol euro. L'alcaldesa, Rita Barberà, va cedir l'espai que ocupen les antigues naus de l'empresa Cross –i sis parcel·les més de la ciutat, on també s'aixecaran esglésies– en canvi que les importants restes arqueològiques de l'Almoïna, situades a esquena de la Seu i de la basílica de la Mare Déu dels Desemparats, foren d'accés públic. En tot cas, la cúria manté el dret a fer-hi els actes propis que desitge.

Alguns dels acords entre el consistori i la diòcesi han implicat requalificacions urbanístiques: en espais destinats a fer-hi col·legis o zones verdes, l'Ajuntament ha permès d'edificar-hi parròquies. La raó, segons un conveni signat entre totes dues institucions, és "atendre la vida religiosa d'aquells fidels cristians que han instal·lat la residència en les zones d'expansió de la ciutat". Hi ha casos, fins i tot, en què s'ha pretès modificar l'actual entramat urbà: a la plaça de Vicent Ballester Fandos, els veïns van aturar un projecte

que preveia la construcció d'un temple on ara hi ha una zona enjardinada.

A fi de construir els nous centres religiosos, l'arquebisbat va rebre al 2004 un crèdit amable de l'Institut Valencià de Finances (IVF), dependent de la Generalitat Valenciana: 6 milions d'euros a pagar en 23 anys (aquests préstecs solen retornar-se, tirant llarg, en 15 anys). Un període excessiu, si contemplem les operacions immobiliàries que l'Església tenia a la vista.

Aquests gestos caritatius no han trobat reciprocitat del costat arquebisbat. Quan les Corts valencianes han necessitat ampliar el recinte amb l'adquisició d'un xamfrà adjacent que era propietat de l'Església, aquesta no va tenir cap detall amb la ciutadania: Agustín García-Gasco va estimar-se més que el nou propietari fóra qui més pagara en una subhasta pública. Els 6,8 milions de partida van ser, al remat, aquells que han abonat les Corts. Cap més oferta, no hi va haver, cap promotora no va trobar-ho escaient, i això que la mesa de les Corts havia avisat que no abonaria més de 7 milions.

Sempre presents. L'alcaldesa Barberà no ha dubtat a assistir repetidament a Roma per seguir en directe les cerimònies de beatificació dels "màrtirs valencians" als quals ara se'ls dedicarà una església en plena àrea turística. Tampoc no ha faltat mai a les misses i processons celebrades al cap i casal: ara el Corpus, ara la diada de sant Vicent, ara la Setmana Santa, ara la festivitat de

la Mare de Déu. Sempre ovacionada, va ser ella qui va recuperar la visita de la senyera a la Seu, durant els actes de celebració del Nou d'Octubre. L'any 1991, només d'heretar la vara de comandament d'un PSPV-PSOE que havia eliminat la part confessional del recorregut –que inclou el cant del "Te Deum"–, Barberà va reinstaurar-la.

Si el trànsit de Ricard Pérez Casado i de Clementina Ródenas a Rita Barberà va tenir efectes endolcidors en la relació Ajuntament-Església, no menys balsàmic per a la institució catòlica va ser el pas de Joan Lerma a Eduardo Zaplana i a Francesc Camps al capdavant de la Generalitat. El socialista va tenir una relació correcta amb l'arquebisbe Miguel Roca, però l'arribada de García-Gasco va alterar-ho tot. Aquest ja va encarregar-se d'avisar el conseller Emèrit Bono que seria més exigent amb el govern valencià. En aterrar Zaplana a Palau, la fredor va mutar en un diàleg calorós, com recorda Emili Marín, sacerdot i director de la veterana revista de caire religiós *Saó*: "Zaplana va ser capaç d'entendre's extraordinàriament bé amb l'arquebisbe. Va ser aleshores, que van iniciar-se grans obres avui en marxa. L'Església valenciana, des d'aquella època, ha estat molt beneficiada pel PP, diria que potser una mica massa. I això que amb Camps, García-Gasco no té la intimitat que tenia amb Zaplana."

Una impressió, la del *zaplanisme* de García-Gasco, que confirma Vicent Esteve, sacerdot a la tradicional església de

El govern valencià i l'Ajuntament van esmerçar tots els recursos que van caldre perquè la cita tinguera la magnificència necessària. Al costat, Camps agraeix a la patrona de València, la Mare de Déu dels Desemparats, el seu triomf electoral del 27 de maig proppassat.

Sant Joan del Mercat de València, adduint que “el caràcter obert de Zaplana i el seu desig de ser acceptat per l'Església van esdevenir fonamentals perquè l'arquebisbe i ell acabaren sent molt bons amics”.

L'ex-president assistia a tot d'actes religiosos, un costum que en absolut ha deixat de conrear Camps, aquest sí, amb clares arrels cristians. Malgrat tot –fins i tot malgrat el caprici de Camps, fet realitat, d'incloure a l'Estatut el monestir de la Valldigna com a “temple espiritual de l'antic Regne de València”–, la convivència de García-Gasco i Camps no ha estat tan fluïda. Hi poden haver influït episodis com el del Centre Ecumènic El Salvador, previst a Oliva (Safor). Fa vora 10 anys, i gràcies a l'aportació de 4,2 milions d'euros de la Generalitat, l'arquebisbat tenia coll avall la construcció d'un gran edifici modernista al bell mig d'un solar de 26.000 metres quadrats. Aquest centre havia de ser un punt de trobada de les confessions que acull el cristianisme, però el cost elevat –més de 15 milions d'euros– ha estat una llosa. La primera aportació de les arques públiques, de fet, és poc més que això: els fonaments d'un gegant sense cos.

“No tot és tan bonic com sembla”, apunta Esteve, “de vegades se'ns neguen subvencions per simples defectes de forma, a l'hora de demanar-les.” “En canvi –afegeix–, encara recorde que Zaplana era conegut, en argot eclesiàstic, com el ‘fill espiritual’ de l'arquebisbe.”

Emilí Marín hi està d'acord, i mira

de desfer tòpics: “Amb Camps, no han augmentat les ajudes a l'Església, i la relació cordial de l'arquebisbe amb Rita Barberà no és tan bona com pot semblar. No diria igual, per contra, de Fernando Giner, ja que bona part del pressupost de la Diputació de València [n'ha estat president, fins aquesta setmana] ha servit per a rehabilitar tot de parròquies.”

Vicent Esteve també lloa Giner –“valore molt la seua tasca”– i té dipositades grans expectatives en la figura de Juan Cotino, amb qui va coincidir, ja fa uns quants anys, a l'arquebisbat: “Jo era el delegat de Joventut quan [l'octubre de 1982] va visitar-nos el papa Joan Pau II, i no oblide la feina titànica de Cotino i de Vicente Martínez Pujalte [diputat per València al Congrés dels Diputats].” Esteve retorna al present per destacar que “l'acció social de la Generalitat i de l'Ajuntament gira al voltant de Càrites, entitat de l'Església, i Cotino és la persona adient per a coordinar temes com l'atur, la immigració o la marginació.”

Educar en valors. Una altra patata calenta és el model educatiu. Les directrius que marca l'executiu estatal reben l'oposició de la Generalitat, disposada a retallar els continguts d'apartats com els tipus de família o el respecte al medi. L'arquebisbe de Toledo, el valencià Antonio Cañizares –que podria substituir un García-Gasco a punt de jubilar-se–, s'ha avesat a alertar els col·legis religiosos perquè “no col·laboren amb el mal”.

El finançament de centres concertats,

per cert, va créixer d'un 46% durant la primera legislatura de Camps: dels 216 milions d'euros destinats al 2004 als 289 milions de 2007. Bona part d'aquests col·legis són de titularitat religiosa.

Més enllà de l'educació primària i secundària, la topada amb els rectors de les grans universitats públiques valencianes i alguns investigadors també ha estat important, tot sovint per qüestions de caràcter moral. El president Camps ha defensat aferrissadament que la Universidad Católica de Valencia San Vicente Màrtir –impulsada per l'arquebisbat i reconeguda pel govern del PP l'abril de 2004– impartisca els estudis de Medicina. El vice-president de Presidència, Vicente Rambla, ha al·legat que la mesura, “gratuïta per a les arques públiques”, amplia l'oferta d'estudis de la salut, “una necessitat, atesa la manca d'especialistes que patim”. Els detractors afirmen que la bioètica serà un dels cavalls de batalla de la nova facultat. D'aquesta manera podran avalar-se –lamenten– tesis científiques.

Els escrúpols morals ja van causar la fugida del País Valencià del nou ministre Bernat Sòria. La negativa del Consell perquè investigara amb cèl·lules mare, una matèria en què és pioner, van obligar el científic de Carlet a continuar la recerca a Andalusia. Una decisió de la qual, més tard, l'executiu valencià s'ha ben penedit.

La preocupació del Consell, però, ha anat més adreçada a crear una universitat privada i catòlica forta –com, per cert, va

La proximitat de Camps als cercles religiosos és absoluta. Dalt, amb un grup de monges de València i durant la romeria de les canyes de Castelló i a la seua dreta, amb ulleres, el bisbe Reig Pla. A l'esquerra d'aquestes línies, en la recent romeria de la Santa Faç alacantina. A la dreta, acompanyada de Barberà i del flamant vice-president Juan Cotino, al Corpus de València.

mirar d'aconseguir Zaplana en el camp de l'estalvi— que no a esdevenir referents en el camp de la recerca. Un anhel instigat per l'arquebisbat, que somia fondre la seua universitat i la Cardenal Herrera-CEU —a Montcada (Horta) des de 1971—, la qual, del 2000 ençà, ha tingut una involució “humanística”. L'Opus Dei i els Legionaris de Crist són al darrere d'aquest tràfec a les aules.

El dit acusador. Poder polític i eclesial han anat de bracet molt sovint, des que el PP governa les principals institucions valencianes. Especialment galdosos han estat uns quants actes de censura, ja siga estricta o verbal.

En el primer grup caldria situar decisions com la retirada del cartell promocional de l'edició de 2005 del certamen musical Observatori, la suspensió d'una mostra fotogràfica patrocinada per l'Ajuntament de València en què apareixien famílies nues o, també, el veto de l'Ajuntament de Xàtiva a l'actor Xavi Castillo (Costera), quan, ara fa tres anys, la seua obra *El chou* fou considerada “blasfema”.

Dins del segon grup hi ha la crítica oberta a un cicle de la Mostra de Cinema de la Mediterrània que incloïa films del tipus *La portentosa vida del pare Vicent*, o la reprovació a determinades mesu-

res del govern de José Luis Rodríguez Zapatero —“bàrbar”, va etzibar-li Juan Antonio Reig Pla, ex-bisbe de Sagorbi-Castelló, en una homilia; “parlen de solidaritat amb països llunyans alhora que neguen l'aigua o les comunicacions als seus conveïns de comunitat”, va escriure García-Gasco. A l'òrgan escrit de l'arquebisbat, *Paraula*, s'ha criticat sense embuts la llei del matrimoni homosexual, i a *Aleluya*, publicació que es reparteix a les esglésies valencianes, un article va afirmar que, “en ocasions”, algunes dones maltractades “provoquen amb la llengua” els seus agressors, i va considerar “pitjor” l'avortament que la violència de gènere. En aquest cas, el desmarcament va ser unànime.

La sintonia entre PP i Església ha arribat a les ones. Les dues llicències de televisió digital terrestre (TDT) d'àmbit autonòmic que podia concedir Francesc Camps van recaure en grups ideològicament afins: Vocento —editora del diari conservador *Las Provincias*— i la COPE, que ja emet sota la marca Popular TV.

Passió pels papes. Tant Joan Pau II com Benet XVI han mantingut una estretíssima relació amb el govern Camps. El primer va arribar a llegir un text en què, en referència a l'aigua de l'Ebre, reblava que “les riqueses no poden ser monopoli

d'aquells que en disposen”. Una declaració que va constatar el pes de l'Església valenciana —líder en producció de bisbes— i que va ser molt valorada per un Consell que, en morir el papa Wojtyła, va decretar tres dies de dol oficial —més que cap altra autonomia— i va desplaçar el president al Vaticà.

Pel que respecta Ratzinger, aquesta setmana es compleix el primer aniversari de la seua visita de 30 hores a València, a fi de participar en la cinquena Trobada Mundial de les Famílies. El cost de l'esdeveniment encara és una incògnita, amagada entre els rocambolescos números que cada any tanquen l'exercici dels comptes públics. “*Lo que haga falta*”, va exclamar Rita Barberà, i així fou. Els partits de l'oposició s'ensumen que la factura pot haver fregat els 30 milions.

L'alcaldesa va insinuar la possibilitat de deixar com a record l'enorme creu que presidia l'altar i rebatejar el pont de Montolivet, en homenatge a Benet. Al remat, la fita serà un monòlit de cinc metres d'alçada, dissenyat per Santiago Calatrava i que se situarà en plena Ciutat de les Ciències, a pocs metres de l'església que honorarà els “màrtirs del 36”. Ciència i religió, per fi, aniran plegades. Com el PP valencià i la seua Església.

Víctor Maceda